

**# DENİZ ALACAKLARINA KARŞI SORUMLULUĞUN
SINIRLANDIRILMASINDA FON TESİSİ BAKIMINDAN “FAİZ VE
MASRAFLAR” KONUSUNUN SİNGAPUR YÜKSEK
MAHKEMESİ’NİN AS FORTUNA OPCO BV AND ANOTHER V SEA
CONSORTIUM PTE LTD AND OTHERS KARARIYLA BİRLİKTE
DEĞERLENDİRİLMESİ [2020] SGHC 72**

*(EVALUATION OF “INTEREST AND EXPENSES” AS TO THE ESTABLISHMENT
OF A LIMITATION FUND FOR THE LIMITATION OF LIABILITY AGAINST MARITIME
CLAIMS WITH A DECISION OF THE SINGAPORE HIGH COURT: AS FORTUNA
OPCO BV AND ANOTHER V SEA CONSORTIUM PTE LTD AND OTHERS
[2020] SGHC 72)*

Dr. Öğr. Üyesi Melisa Konfidan * **

ÖZ

1976 tarihli Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında Milletlerarası Sözleşme, deniz alacaklarına karşı sorumluluğun sınırlandırılması için sevk ettiği kurallar bakımından önem taşıyan bir milletlerarası düzenlemedir. Bu Sözleşme uyarınca sorumluluğun sınırlandırılması amacıyla uygulamada çoğunlukla fon tesisi usulü tercih edilmektedir. Türkiye, Sözleşme’nin âkit devletlerinden birisidir. Ayrıca 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda konuyla ilgili tamamlayıcı nitelikte hükümlere de yer verilmiştir. Bu düzenlemeler arasında fon tesisinde faiz ve masraflar konuları da yer almaktadır. Anılan Sözleşmeye Singapur da taraftır. Singapur Yüksek Mahkemesi’nin 14.04.2020 tarihli As Fortuna Opco BV and another v Sea Consortium Pte Ltd and Others adlı kararı, faiz ve masraflar konusunda âkit devletler bakımından örnek teşkil etmektedir. Bu çalışma kapsamında deniz alacaklarına karşı sorumluluğun sınırlandırılmasında fon tesisi bakımından faiz ve masraflar konusunun anılan karar örneğiyle birlikte değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

[#] Eserin Dergimize geliş tarihi: 05.08.2020. İlk hakem raporu tarihi: 06.08.2020. İkinci hakem raporu tarihi: 10.08.2020. Onaylanma Tarihi: 09.11.2020.

* Piri Reis Üniversitesi, Hukuk Fakültesi.

** Yazarın ORCID belirleyicisi: 0000-0003-4963-4090.

Esere Atf Şekli: Melisa Konfidan, “Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğun Sınırlandırılmasında Fon Tesisi Bakımından “Faiz ve Masraflar” Konusunun Singapur Yüksek Mahkemesi’nin As Fortuna Opco BV and another v Sea Consortium Pte Ltd and Others Kararıyla Birlikte Değerlendirilmesi [2020] SGHC 72”, YÜHFD, C.XVIII, 2021/1, s.194-210.

Anahtar Kelimeler: sınırlı sorumluluk, sınırlı sorumluluk fonu, fon tesisi, faiz, deniz ticareti hukuku.

ABSTRACT

Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976 is an international instrument providing rules for limitation of liability against maritime claims. The right of limitation of liability is usually invoked by the establishment of a limitation fund and types of limitation of liabilities are set out in this Convention. Turkey is a party to this Convention. Thus, Turkish Commercial Code (numbered 6102) contains complementary provisions regarding the limitation fund including the interest and expenses. Singapore is also a party to this Convention and Singapore High Court’s 14.04.2020 dated As Fortuna Opco BV and another v Sea Consortium Pte Ltd and Others decision is significant for all the parties to the Convention due to the analysis on interest and expenses issues. In this study, it is aimed to evaluate the subject together with this decision.

Keywords: limitation of liability, limitation fund, establishment of a fund, interest, maritime law

I. Giriş

Deniz ticareti faaliyetinin sürdürülmesi sırasında birçok tehlikeyle karşı karşıya kalınması mümkündür. Böylelikle çeşitli zararların meydana gelme ihtimali oldukça yüksektir. Bu durum, denizciliğin gelişebilmesi için donatanların geminin işletilmesinden kaynaklanan bazı borçlarından sorumluluklarının sınırlanması suretiyle korunmaları ihtiyacını doğurmuştur¹. Böylelikle sınırlı sorumluluğa ilişkin kurallar sevk edilmeye başlanmıştır. Günümüzde, sınırlı sorumluluk rejimlerinin milletlerarası alanda düzenlenmesi amacıyla kabul edilen düzenlemelerden en temeli, 19.11.1976 tarihli Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında Milletlerarası Sözleşme’dir²(1976 LLMC). Genel bir

¹ YAZICIOĞLU Emine, Kender/Çetingil, **Deniz Ticareti Hukuku**, 15. Bası, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2020; Barış Günay, “1976 Tarihli Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğun Sınırlanması Hakkındaki Sözleşmede Fon Kurulması ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu”, **BATİDER**, 2011, Cilt: 27, Sayı: 4, s. 52.

² *Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976*. 19.11.1976 tarihinde kabul edilen bu düzenleme, 01.12.1986’da milletlerarası alanda yürürlüğe girmiştir. Türkiye ise 04.06.1980 tarih ve 17007 sayılı RG’de yayımlanan 28.02.1980 tarih ve 8/495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla bu Sözleşmeye taraf olmuştur. Öğretide, Bakanlar Kurulu kararıyla Sözleşmeye taraf olunması sebebiyle, Sözleşmenin yürürlüğe girmediği görüşü ileri sürülmüştür. Bkz. Öğretide, 1976 LLMC’nin usulüne uygun olarak yürürlüğe

sınırlandırma rejimi tesis eden bu Sözleşmenin bazı maddeleri, Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşmeyi Tadil Eden 02.05.1996 tarihli Protokol (1996 Protokolü) ile değiştirilmiştir³. Son olarak ise Londra Protokolü'nün

girmedığı hakkında bkz. SÖZER Bülent, **Deniz Ticareti Hukuku Cilt I**, Giriş-Gemi-Donatan ve Navlun Sözleşmeleri, 4. Bası Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017, s. 238-305; SÖZER Bülent, “Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğun Sınırlandırılması Hakkında 1976 Konvansiyonu Eki İle 1996 Protokolü'nün Türk Hukukunda Uygulanma Kabiliyeti ve Türk Ticaret Kanunu'na Göre Donatanın Sorumluluğunun Sınırlandırılması”, **Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XXIX**, 25 Aralık 2015, BTHAE, Ankara, 2016, s. 130-137; CAN Mertol, “Donatanın Sorumluluğu Bakımından 19 Kasım 1976 Tarihli Deniz Alacaklarından Doğan Sorumluluğun Sınırlandırılmasına İlişkin Londra Konvansiyonu'nun Yürürlüğe Girip Girmedığı Meselesi”, **Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XVII**, Ankara, BTHAE, 2000, s. 191, 213. Karş. ILGIN Sezer, “LLMC (Deniz Alacaklarına Karşı Sorumlulukların Sınırlandırılmasına İlişkin Sözleşme) Hakkında”, **Deniz Hukuku Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 1-2, 1998, s. 67-68; ÜNAN, 2000, s. 641; ATAMER Kerim, “Yargıtay Kararları Işığında Deniz Ticareti ve Deniz Sigortası Hukukunda Güncel Sorunlar ve Gelişmeler”, **Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XXIII**, 12.06.2009, BTHAE, Ankara, 2009, s. 180-184.

1976 LLMC ile ilgili bkz. KULA DEĞİRMENCİ Nil, **Türk Hukukunda Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğu Sınırlama Fonu**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2015, s. 23-29; ATAOL Hüseyin, “Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğun Sınırlandırılmasına İlişkin 1976 Londra Konvansiyonu'nda Öngörülen Sınırlı Sorumluluğun Kapsamı”, **Prof. Dr. Tahir Çağa'nın Anısına Armağan**, Beta Yayınları, İstanbul, 2000, s. 64-77; ÜNAN Samim, “Üç Güncel Deniz Hukuku Sorunu: 1976 Sorumluluğu Sınırlama Sözleşmesinin Uygulama Alanı ve Sorumluluğu Sınırlama Fonunun Nasıl Kurulacağı, Tazminatın Hangi Para Üzerinden Karara Bağlanacağı, Donatanın Karar Verdiği Kurtarma Yardımının Müşterek Avarya Olup Olmayacağı”, **Prof. Dr. Tahir Çağa'nın Anısına Armağan**, Beta Yayınları, İstanbul, 2000, s. 640-643.

1976 LLMC tercümesi için bkz. ÇAĞA Tahir, “Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlanması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşme”, **İÜHFİM**, C. XLII, S. 1-4, 1976, s. 117-133.

³ *Protocol of 1996 to amend the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976*. 02.05.1996 tarihinde kabul edilen bu düzenleme, milletlerarası alanda 13.05.2004'te yürürlüğe girmiştir. Türkiye, 05.02.2010 tarihli ve 2010/162 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 1996 Protokolüne taraf olmuştur (RG 13.03.2010/27520). 1996 Protokolü, anılan Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca katılma belgesinin 19.07.2010 tarihinde tevdi edilmesi üzerine 17.10.2010 tarihinde Türkiye hakkında yürürlüğe girmiştir. Bununla birlikte, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 1328 hükmünde yer alan atıf vasıtasıyla Türk hukukunda doğrudan uygulanabilir kılınmıştır. 1996 Protokolü tercümesi için bkz. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/03/20100313-1.html>, (Erişim Tarihi: 20.07.2020). Ayrıca, TTK m. 1328 f. 1 uyarınca deniz alacaklarından doğan sorumluluğun “(...) 1996 tarihli Protokol veya onun yerine geçmek üzere hazırlanarak Türkiye Cumhuriyeti tarafından kabul edilen milletlerarası sözleşmelere göre” sınırlanması hükme bağlanmıştır. Henüz yürürlükte olmayan bir düzenlemeye ileriye dönük şekilde bu şekilde *YÜHFD Cilt: XVIII Sayı:1 (2021)*

19.04.2012 tarihli tadil⁴ ile 1996 Protokolü’ndeki sorumluluk sınırları güncellenmiş, artırılan sınırlar 08.06.2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir⁵. Türkiye, 1996 Protokolü ile tadil edilen 1976 LLMC’ye taraftır⁶.

Deniz alacaklarına karşı sorumluluğun sınırlandırılmasında fon tesisi bakımından Singapur Yüksek Mahkemesi 14.04.2020 tarihinde sınırlandırma fonu tutarına uygulanacak faiz ve sınırlandırma fonu oluşturulması için yapılan masraflar konularına ilişkin önemli bir karar vermiştir⁷. Bu çalışmayla, deniz ticareti hukukunda deniz alacaklarına karşı sorumluluğun fon tesisi ile sınırlandırılması konusunun bu karar ışığında değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

II.Genel Olarak Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğun Sınırlandırılması

Çatma, karaya oturma, kirlilik gibi deniz hadiselerinden ötürü oluşabilecek deniz alacakları bakımından başta donatan olmak üzere, charterer, işleten, sigortacı da sorumluluklarını belirli bir tutara kadar sınırlandırabilir⁸. Bu amaçla sorumluluğun sınırlandırılmasında iki yöntem öngörülmüştür. Bunlardan ilki def’i ikincisi ise bir sınırlandırma fonunun tesis edilmesidir.

1. Def’i

bir ifadenin TTK’da yer almaması gerektiğine ilişkin bkz. ÇETİNGİL Ergon /KENDER Rayegân /ÜNAN Samim /YAZICIOĞLU Emine, “TTK Tasarısının Deniz Ticareti Başlıklı 5. Kitabında Yer Alan Hükümler”, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hakkında Değerlendirmeler Deniz Hukuku Dergisi Özel Sayı**, Ocak 2006, s. 261-262.

⁴ *Amendments to increase the limits of liability in the 1996 Protocol to amend the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976*. 08.06.2015’te yürürlüğe girmiştir. Bilgi için bkz. IMO websitesi, <http://www.imo.org/en/MediaCentre/PressBriefings/Pages/24-LLMC-limits.aspx> (Erişim Tarihi: 23.07.2020).

⁵ Güncellenmiş metin, bu çalışma kapsamında “Sözleşme” olarak anılmaktadır.

⁶ 6103 sayılı TTK’nın Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun m. 37 f. 1 c. 2 uyarınca Türkiye, 01.07.1998’den itibaren Sözleşmeye taraf sayılmaktadır (RG 14.02.2011/27846). Bundan önce öğretilerde konu tartışmalıydı. Zira Bakanlar Kurulu kararı RG’de yayımlanmış ancak onay belgeleri tevdi merci olan IMO Genel Sekreterliği’ne ancak 1998’de gönderildiğinden, 04.06.1980-01.07.1998 yılları arasında Türkiye’nin 1976 LLMC’ye taraf sürecini tamamlamadığı görülmektedir. LLMC 1976’nın Türkiye bakımından yürürlüğe girip girmediği öğretilerde bu sebepten ötürü tartışmalıdır. Tartışmaya ilişkin açıklamalar için bkz. KULA DEĞİRMENCİ, 2015, s. 33, dn. 78. Ayrıca bkz. dn. 3’te belirtilen diğer kaynaklar.

⁷ *As Fortuna Opco BV and another v Sea Consortium Pte Ltd and Others* [2020] SGHC 72.

⁸ Sorumluluğu sınırlandırma hakkına sahip olan kişiler için bkz. KULA DEĞİRMENCİ, 2015, s. 62-71; YAZICIOĞLU, 2020, s. 265-268.

Sadece tek bir talep sahibinin bulunması veya birden fazla talep sahibi bulunsa bile bu kişilerin aynı yargılama usulüne tâbi olmak üzere aynı mahkeme önünde taleplerini ileri sürmeleri durumlarında sorumluluğu sınırlama hakkı, def'i olarak ileri sürülebilir⁹. Ancak çoğunlukla farklı mahkemelerden birden fazla talep ileri sürüldüğünden daha çok "fon tesisi" yolu tercih edilmektedir¹⁰.

2.Sınırlama Fonu Tesisi

Sınırlama fonunun tesisine ilişkin düzenlemelere, Sözleşme'nin m. 11 ilâ 14 hükümleri arasında yer verilmiştir. Ancak sorumluluğu sınırlama fonunun hangi hükümlere tabi olarak tesis olunacağı ve paylaşılacağı, başka bir anlatımla, sınırlama fonunun tabi olduğu usul hükümleri Sözleşmede düzenlenmeyerek, âkit devletlerin yerel hukuklarına bırakılmıştır (Sözleşme m. 14). Anılan düzenleme şöyledir:

"Bu bölüm hükümleri saklı kalmak üzere, sınırlama fonunun tesis ve tevzii hakkındaki hükümlerle bu konulara ilişkin bilcümle, usul hükümleri fonun tesis olduğu taraf devletin kanunlarına tâbidir¹¹."

Davalı, "sorumluluğu doğuran olay tarihinden, fonun tesis edildiği tarihe kadar" faiz ödemekle yükümlüdür¹² (Sözleşme m. 11 f. 1 c. 2). Ancak fonun tesisinden "sonra" işletilecek faiz veya her iki sürede de geçerli olacak faiz "oranı" bakımından Sözleşmede bir düzenleme bulunmamaktadır. Benzer şekilde Sözleşme, sınırlama fonu tesisine ilişkin yapılacak incelemeden kaynaklanan masrafların hangi tarafa ait olacağı konusunda da sessiz kalmıştır¹³. Dolayısıyla bu iki konunun da âkit devletlere bırakıldığı anlaşılmaktadır.

⁹ KULA DEĞİRMENCİ, 2015, s. 132.

¹⁰ KULA DEĞİRMENCİ, 2015, s. 131.

¹¹ *"Subject to the provisions of this Chapter the rules relating to the constitution and the distribution of a limitation fund, and all rules of procedure in connection therewith, shall be governed by the law of the State Party in which the fund is constituted"*. Tercüme için bkz. RG: 04.06.1980/17007 <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/17007.pdf> (Erişim Tarihi: 17.7.2010); ATAMER Kerim/SÜZEL Cüneyt, "Sorumluluğun Sınırlandırılması", **Yeni Deniz Ticaret Hukuku'nun Kaynakları, Cilt 1: Milletlerarası Sözleşmeler ve Açıklamalı Çevirileri – Bibliyografya – Mahkeme Kararları**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2013, s. 465-507.

¹² *"The fund shall be constituted in the sum of such of the amounts set out in Articles 6 and 7 as are applicable to claims for which that person may be liable, together with interest thereon from the date of the occurrence giving rise to the liability until the date of the constitution of the fund"* (vurgu eklenmiştir).

¹³ GRIGGS Patrick/WILLIAMS Richard/FARR Jeremy, Chapter 3, "The Limitation Convention and its 1996 Protocol", **Limitation of Liability for Maritime Claims**, 4. Bası, Informa Law, 2005, s. 34.

III. Türk Hukukunda Deniz Alacaklarına Karşı Sınırlı Sorumluluk Fonu Tesisi

1. Genel Olarak

Türkiye, Sözleşmeye taraftır¹⁴. Türk hukukunda deniz alacaklarına karşı sorumluluğun sınırlandırılmasında, 1996 Protokolü ile tadil edilen 1976 LLMC doğrudan uygulanır (6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 1328).

Yukarıda açıklandığı üzere, Sözleşmede bazı konuların düzenlenmeyerek bu konularda âkit devletlerin yerel hukuklarının uygulanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda fon tesisi “usulü” hakkında fonun tesis edildiği âkit devlet hukuku uygulanacaktır (Sözleşme m. 14). Bu doğrultuda bazı âkit devletler yerel hukuklarında bu konuda özel düzenlemelere yer vermiştir¹⁵. Türk hukukunda ise bu doğrultuda tamamlayıcı olmaları amacıyla TTK m. 1328-1335 ve m. 1341-1349 hükümleri sevk edilmiştir.

2. Türk Hukukunda Sınırlama Fonu Tesisi

Türk mahkemelerinde sınırlandırma fonu, ilk olarak 11.02.2014 tarihinde tesis edilmiştir¹⁶. Türk bayraklı “Mustafa Okan” adlı gemi, 20.03.2013 tarihinde Tüpraş Limanı’nda iken 204 nolu iskelede bulunan yükleme platformuna zarar vermiştir. Hadisenin ardından liman işleteni geminin donatanına karşı dava açmıştır. Devam eden yargılama sırasında davalı donatan, donatanın sorumluluğunu bir milyon ÖÇH ile sınırlamak amacıyla fon tesisi talep etmiş ve böylelikle bir Türk mahkemesinde ilk kez bir sınırlama fonu tesis edilmiştir¹⁷.

Son yıllarda her ne kadar Türk hukuku uyarınca sınırlama fonu hem hakem kararları hem de mahkeme kararlarıyla tesis edilebilmekteyse de, iki sebepten ötürü donatanlar böyle bir talepte bulunmak bakımından çekimser davranmaktadır. İlk olarak sınırlı sorumluluk fonu tesisine ilişkin usul hükümlerinde halen bazı belirsizlikler mevcuttur¹⁸. Örnek olarak faiz oranı

¹⁴ Bkz. dn. 7.

¹⁵ KULA DEĞİRMENCİ, 2015, s. 218 vd.

¹⁶ İstanbul 52. Deniz İhtisas Mahkemesi tarafından tesis edilen kararla ilgili bilgi için bkz. COŞKUNSU Çağlar, “A New Port of Refuge for the Limitation of Liability: Turkey”, **Shipping & Transport International**, 10 (1), 2014, s. 21; ATAERGİN Selim, “First Turkish Limitation Fund Court Decision: Intent or No Intent”, **Lloyd’s Shipping and Trade Law**, 14 (6), 2014, s. 1-3.

¹⁷ ATAERGİN, 2014, s. 1.

¹⁸ ÜNAN, 2000, s. 642-643. Kanaatimizce bu belirsizliklerin büyük bir kısmı TTK m. 1328-1335 ve 1341-1349 hükümleri ile giderilmeye çalışılmıştır. Yine de hem Sözleşmede
YUHFD Vol. XVIII No.1 (2021)

verilebilir. Bu sorun, mahkeme içtihatlarıyla boşlukların doldurulması suretiyle çözümlenebilir. Ancak ikinci ve asıl sorun, 2015 yılında güncellenen sınırların oldukça yüksek olmasıdır. Bu durum donatanların, çok yıkıcı etkilere sahip olabilecek rizikoların gerçekleştiği durumlar dışında, sorumluluklarını sınırlandırma yoluna gidememeleri sonucunu doğurmaktadır.

3. Faiz

Fon tutarı, fonun tesis edildiği âkit devlet parası cinsinden hesaplanan sınırlı sorumluluk miktarı ve bu miktarın olay gününden itibaren işleyen “faiz”inden oluşur. Bu tutarın mahkeme hesabına yatırılması veya bu tutar için teminat gösterilmesiyle fon kurulur (Sözleşme m. 11). Bu tutar, Özel Çekme Hakkı (ÖÇH) olarak belirlenir¹⁹.

Sınırlara ilişkin ÖÇH tutarı, sınırlı sorumluluğunun talep edildiği devletin milli parasında, “sınırlama fonunun kurulduğu tarihteki değeri” üzerinden çevrilmelidir (Sözleşme m. 8). Dolayısıyla fonun tesis edildiği an, “fon tesisine ilişkin mahkeme kararının verildiği” zaman değil; “fon tesisine ilişkin mahkeme kararı uyarınca fon tutarının ödenmesi veya bu tutar karşılığı teminat gösterildiği” zaman olup; fon tutarının ÖÇH’den Türk Lirasına çevrilmesinde bu zaman esas alınmalıdır²⁰.

Sınırlı sorumluluğa tabi tutulan alacaklara ve fon tutarına işletilecek faize ilişkin iki husus TTK’da düzenlenmiştir. İlk olarak, Türk mahkemelerinin sorumluluğun sınırlandırılmasını kabul ettiği durumlarda, sınırlı sorumluluk fonuna dâhil edilen alacakların “sınırları aşan kısmı” için faiz işletilemeyeceği hüküm altına alınmıştır (TTK m. 1347 f. 1). Sınırı aşan alacaklara işletilecek faize ilişkin durum hüküm altına alınmışken,

hem de TTK’nın anılan hükümlerinde düzenlenmeyen hususlarla ilgili bir uyuşmazlık olduğunda mahkemelerin vereceği kararların boşlukların dolduracağı açıktır.

¹⁹ *Special Drawing Right (SDR)/Özel Çekme Hakkı (ÖÇH)* ilk olarak Uluslararası Para Fonu (*International Monetary Fund*) tarafından 1969 yılında oluşturulmuştur. Bu terimin benimsenmesinin en büyük amacı, enflasyonun etkisinin düşük olmasını sağlayarak taşıyanın sorumluluğunun sınırlandırılmasında adaletsiz bir sonuç doğmasını engellemektir. Euro, Amerikan Doları, Japon Yeni, Çin Renminbisi ve İngiliz Sterlininden oluşan beş ayrı para biriminin ortak olarak değerlendirilmesi sonucunda belirlenen ve her gün Merkez Bankası’nın sitesinde değeri yayımlanan bir sanal para birimi, uluslararası rezerv aracıdır. Bilgi için bkz. IMF websitesi,

<https://www.imf.org/en/About/Factsheets/Sheets/2016/08/01/14/51/Special-Drawing-Right-SDR> (Erişim Tarihi: 01.08.2020).

²⁰ Türk mahkemelerinde fon tesisinde ÖÇH’nin TL’ye çevriminde karar tarihinin esas alındığı, bu yanlışlığın devam etmesi durumunda karar tarihinden fon tesisine kadar geçen sürede ÖÇH’nin değerinin artmasının alacaklıların aleyhine olduğu yönünde bkz. YAZICIOĞLU, 2020, s. 284, dn. 433.

YÜHFD Cilt: XVIII Sayı:1 (2021)

alacaklara işletilecek faiz için öğretide İcra İflas hukukunun genel kurallarının uygulanması gerektiği belirtilmiştir²¹. İkinci olarak ise (TTK m. 1347 f. 2) sınırlı sorumluluk fonunun “paylaştırma sonuna kadar faiz getiren bir hesapta tutulması” zorunlu tutulmuştur²² (fon tutarına işletilecek faiz). Böylelikle fonun oluşturulmasından “sonraki” dönem için faiz öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca bu şekilde bir hüküm içermeyen bir Kulüp teminat mektubu, geçerli olmayacaktır.

TTK m. 1347 hükmünde alacaklara veya fon tutarına işletilecek faiz “oranıyla” ilgili herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu doğrultuda, sınırlama fonunun ÖÇH olarak belirlendiği dikkate alındığında bu husus bakımından, borcun yabancı para olarak belirlendiği takdirde uygulanması gereken Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun²³ m. 4/a geçerli olacaktır²⁴. Yabancı para borcunda faiz²⁵ kenar başlıklı bu düzenlemeye göre, “sözleşmede daha yüksek akdi veya gecikme faizi kararlaştırılmadığı hallerde, yabancı para borcunun faizinde Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı uygulanır.”

²¹ ATAMER Kerim, 1976 Sınırlı Sorumluluk ve 1992 Petrol Kirliliği Sözleşmelerinin Tatbikatına Dair Yasal Düzenleme Taslağı ve Gereçesi”, **Bilgi Toplumunda Hukuk - Prof. Dr. Ünal Tekinalp’e Armağan**, Cilt 1, 2003, İstanbul, s. 902. Sınırı aşan alacaklara ilişkin faiz yürütülemeyeceğine ilişkin hükme ise uygulamada sorunlar doğurduğu gerekçesiyle yer verildiğine yönelik, bkz. ATAMER Kerim, **Deniz Ticareti Hukuku**, Cilt 1, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017, s. 497-498.

²² Burada amacın herhangi bir faizin elde edilmesi durumunda, elde edilen değer alacakların karşılanması için kullanılması olduğuna ilişkin bkz. ATAMER Kerim, “Limitation of Shipowner’s Liability (LLMC, CLC, FUND)”, **Transport Law in Turkey**, (yazarlar: ATAMER Kerim/DAMAR Duygu/ERÇİN Feyzi vd.), 2. Bası, Wolters Kluwer, 2016, s. 136, par. 309.

²³ 04.12.1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanun’a, 14.11.1990 tarihli ve 3678 sayılı Kanun m. 30 (RG: 23.11.1990/20704) uyarınca eklenen m. 4/a (RG: 19.12.1984/18616).

²⁴ Borçlu tarafından sorumluluğun sınırlandırılmasında alacağın faizi hakkında geçerli olacak kurallar bakımından, sınırları aşan alacaklara eksik borç hâline geldikleri gerekçesiyle faiz yürütülemeyeceği öğretide belirtilmiştir. Bkz. KENDER Rayegân, “Türk ve Alman Hukuk Sisteminde Donatanın Sınırlı Sorumluluğa Tâbi Borçlarında Temerrüt ve Dava Faizi”, **İstanbul Barosu Dergisi**, Cilt 47, Sayı: 11-12, 1973, s. 1178-1189. Ancak uygulamada bu kurala riayet edilmemektedir. Bkz. ATAMER, **Sınırlı Sorumluluk**, s. 901.

²⁵ Bu durumda da çoğunlukla, enflasyon oranı uygulanacak faizin üzerinde olabilmektedir Yabancı para üzerinden tazminatın ödenmesi konusundaki eleştiriler ve asıl sorunun hükmedilecek tazminata uygulanacak temerrüt faizinin düşük olması ve bunun zarar görenlerin aleyhine sonuç hasıl ettiği yönünde bkz. ÜNAN, 2000, s. 643-647.

4. Masraflar

Türk hukukunda, sınırlama fonu tesisi için geçerli olan TTK m. 1349 uyarınca, yargılama ve takip giderleri için sorumluluğun sınırlanamayacağı; bir fon kurulmuş olsa bile, “davalı veya takip borçlusunun²⁶” bu giderleri ayrıca ödemek zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu hükmün sevk ediliş amacı öğretide, borçluyu haksız yere himaye etmeyi engellemek olarak açıklanmıştır²⁷. Oluşturulacak fonun toplam miktarına ilişkin Sözleşme m. 11’de ise yargılama ve takip masrafları ifadesine yer verilmemiştir. Bu masrafların fonun dışında tutulduğu anlaşılmaktadır²⁸.

IV. *As Fortuna Opco BV and another v Sea Consortium Pte Ltd and Others* Davası

1. Davanın Özeti

“AS Fortuna” adlı gemi, Guayaquil, Ekvator’da 13.09.2018 tarihinde karaya oturmuştur²⁹. Davacılar, hadise sonrasında kendilerine farklı mahkemeler tarafından yöneltebilecek taleplere karşı sorumluluklarını sınırlandırmak amacıyla fon tesisi için harekete geçmiştir³⁰. Davacılardan ilki, geminin sicile kayıtlı donatanı olup, ikincisi ise Hollanda hukuku uyarınca donatanın hissedarı olduğu bir şirkettir³¹.

Davacılar, sınırlama fonu tesisi talebi için, olayın mahiyeti gereği, geminin P&I kulübünden bir teminat mektubu talep etmiştir³². Davalılar, davacıların sınırlı sorumluluk fonu tesisine ve bunun bir teminat mektubuyla gerçekleştirilmesine muhalefet etmemiştir³³. Bu çerçevede uyuşmazlık: (1)

²⁶ Davalı ve takip borçlusunun farklı kişiler olması durumunda oluşabilecek belirsizliğin önlenmesi amacıyla burada davalı ve takip borçlusu yerine “sorumluluğunu sınırlama talebinde bulunulan kişi” ifadesinin kullanımının daha uygun olacağı yönünde bkz. KULA DEĞİRMENCİ, 2015, s. 313.

²⁷ Masraflar için sınırlama caiz olursa, borçlu için her ihtilafı yargıya intikal ettirmenin bir avantaj haline gelebileceği; nasılsa sınırlama bulunduğu göre, bu masrafların caydırıcı olmaktan çıkacağına ilişkin bkz. ATAMER, *Sınırlı Sorumluluk*, s. 905.

²⁸ GÜNAY, 2011, s. 55. Nitekim 2003 tarihli bir çalışmada Alman hukukunda açık bir hükümle dava ve takip masraflarının açıkça fon dışında tutulduğuna ilişkin bkz. ATAMER, *Sınırlı Sorumluluk*, s. 905.

²⁹ *As Fortuna* par. 1.

³⁰ KIM Ruo Lin, “Singapore High Court clarifies applicable interest rate in LOU after constitution of limitation fund”, 10.06.2020, UK P&I Club Legal Update, <https://www.ukpandi.com/knowledge-publications/publications/article/legal-update-singapore-high-court-clarifies-applicable-interest-rate-in-lou-after-constitution-of-limitation-fund-152506/> (Erişim Tarihi: 21.07.2020).

³¹ *As Fortuna* par. 2.

³² *As Fortuna* par. 3.

³³ *As Fortuna* par. 3.

Teminat mektubunun içeriğinde yer alacak düzenlemelerden birisi olan, sınırlandırma fonunun tesisinden “sonra³⁴”, fon tutarına uygulanacak faiz oranının ne olacağı; (2) fonun oluşturulması için yapılacak masraflar ve bu masraflardan hangi tarafın sorumlu tutulacağı³⁵ hususlarına ilişkindir.

2. Yüksek Mahkeme Kararında Varılan Sonuçlar

A. Faiz

a. Uyuşmazlık ve Tarafların İddiaları

Sınırlama fonunun tesisinden sonra uygulanacak faiz oranı bakımından Sözleşmede herhangi bir düzenleme yer almamaktadır. Taraflar, “fon tesisinden önce alacaklara işletilecek faiz³⁶” oranının” yıllık % 5,33 olması yönünde hemfikirdir³⁷. Ancak fon tesisinin, mahkemeye bir teminat sunulması veya P&I kulübünden teminat mektubu alınması suretiyle yapılması durumunda “fon tesis edildikten sonra fon tutarına işletilecek faiz” oranı bakımından bir karara varılması gerekmiştir³⁸. Bu doğrultuda yargıç, öncelikle faiz oranına ilişkin emsal üç farklı mahkeme kararını, ardından tarafların taleplerini değerlendirmiştir³⁹. Bu doğrultuda davacılar, fon tesisinden önce alacaklara işletilecek faiz oranı olan % 5,33’ün “fon tesis edildikten sonra fon tutarına işletilecek faiz” bakımından yüksek olduğunu belirterek, bu durumda yıllık % 2 faiz oranının uygulanması gerektiğini iddia etmiştir⁴⁰. Buna karşılık davalılardan biri % 2 faiz oranının çok düşük olduğunu belirterek davacıların fon tesisinden sonra fon tutarına işletilecek faiz oranı bakımından mahkemeye ödenen para miktarından

³⁴ Kararda *the post constitution interest rate* olarak adlandırılan terim, “fon tesisinin gerçekleşmesinden sonra fon tutarına işletilecek faiz” olarak tercüme edilebilir. Bkz. *As Fortuna* par. 3(a).

³⁵ *As Fortuna* par. 3.

³⁶ Kararda *the pre-constitution interest rate* olarak adlandırılan terim, “fon tesisinin gerçekleşmesinden önce alacaklara işletilecek faiz” olarak tercüme edilebilir. Bkz. *As Fortuna* par. 4(a).

³⁷ *As Fortuna* par. 4(a). Anılan faiz oranı için emsal kararlar şunlardır: *Pacific International Lines (Pte) Ltd and others v Govan Mani & Co Pty Ltd and others* HC/ADM 17/2016 (28 March 2017); *Thoresen Shipping Singapore Pte Ltd and others v Global Symphony SA and others* HC/ADM 46/2017 (25 July 2017); *Falcon Grace Pte Ltd and others v Vopak Terminals Singapore Pte Ltd and others* HC/ADM 116/2017 (19 April 2018). Üç emsal kararda da fon tesisinden önce alacaklara işletilecek faiz oranı bakımından %5,33 kararı çıkmıştır. Ancak fon tesisinden sonra fon tutarına işletilecek faiz oranı bakımından ilk kararda % 5,33 makul bulunmuşken, diğer iki kararda %2 oranının daha makul olacağına hükmedilmiştir.

³⁸ *As Fortuna* par. 4(d).

³⁹ *As Fortuna* par. 6.

⁴⁰ *As Fortuna* par. 7. Bkz. dn. 38.

kazanılabilecek faiz oranından daha fazla ödeme yapması gerektiğini iddia etmiştir⁴¹. Diğer davalı ise (1) mahkemeye bir teminat sunulmasıyla veya (2) P&I kulübünden teminat mektubu alınmasıyla fonun tesis edilmesini birbirinden ayırmıştır⁴². İkinci örnekte, donatan, sorumluluğunun sınırlanmasına ilişkin fonun tesisinden sonra, fonun tesisinden önceki gibi, sorumluluğunu gerektiren tutarı kendinde tutmaya devam edecektir⁴³. Dolayısıyla fon tesisinden önce alacaklara işletilen faiz oranı olan % 5.33'ün “fon tesis edildikten sonra fon tutarına işletilecek faiz” bakımından da evleviyetle geçerli olması gerektiği savunulmuştur⁴⁴. Bu beyanlara karşılık davacı ise “fon tesisinden sonra fon tutarına işletilecek faiz oranının % 5,33 olarak belirlenmesinin uygulamada kulüp teminat mektubu kullanımının ve hatta fon tesisine olan taleplerin azalmasına yol açacağını belirtmiştir⁴⁵.

b. Yüksek Mahkemenin Değerlendirmesi

aa.Fon Tesisinden Önce Alacaklara İşletilecek Faiz Oranı

Yukarıda açıklandığı üzere Sözleşme m. 11 f. 1, fon tesisinden önce alacaklara işletilecek faiz ifadesine yer vermiş, ancak faizin oranıyla ilgili bir düzenleme yapmamıştır. Yüksek Mahkeme'nin yaptığı incelemede Singapur hukukunda Singapur Denizcilik Kanunu⁴⁶ m. 139 f. 1 uyarınca Singapur Denizcilik ve Liman İdaresi'nin⁴⁷ Sözleşme m. 11 f. 1 hükmünde öngörülen faizin “oranı” bakımından bir talimat yayımlaması mümkünse de uygulamada böyle bir talimatın henüz yayımlanmadığı anlaşılmıştır⁴⁸. Böyle bir talimatın bulunmadığı durumda hangi faiz oranının geçerli olacağını belirlemek gerekecektir⁴⁹. Bu durumda Singapur Denizcilik Kanunu m. 139 f. 1 hükmünün ihtiyari bir düzenleme olmasından hareketle, genel hukuk kurallarında mahkemenin bu değerlendirmeyi yapabileceği sonucuna varılmıştır⁵⁰. Bu doğrultuda emsal kararlar ve Singapur Medeni Kanunu⁵¹ m. 12 uyarınca konunun mahkemenin takdir yetkisinde olduğu gerekçesiyle

⁴¹ *As Fortuna* par. 8.

⁴² *As Fortuna* par. 9.

⁴³ *As Fortuna* par. 9.

⁴⁴ *As Fortuna* par. 9.

⁴⁵ *As Fortuna* par. 10.

⁴⁶ Singapore Merchant Shipping Act (Cap 179, 1996 Rev Ed).

⁴⁷ Maritime and Port Authority of Singapore.

⁴⁸ *As Fortuna* par.12.

⁴⁹ *As Fortuna* par. 13.

⁵⁰ *As Fortuna* par.14.

⁵¹ Singapore Civil Law Act (CAP 43, 1999 Rev ed).

varılan sonuç, sınırlama fonu tesisine ilişkin alacaklara işletilecek faiz oranının % 5,33 olmasıdır⁵².

bb.Fon Tesisinden Sonra Fon Tutarına İşletilecek Faiz Oranı

Sözleşme, fon tesisinden sonra fon tutarına işletilecek faiz oranı bakımından sessiz kaldığından, Singapur Yüksek Mahkemesi öncelikle konuyu önceki üç emsal karara göre sonuçlandırmak istemiştir⁵³. Anılan kararlarda bu yönde bir sonuca varılmadığı anlaşıldığından bazı ilkelerin belirlenmesi gerekmiştir⁵⁴. Bu doğrultuda Yüksek Mahkeme ilk olarak kulüpten alınacak teminat mektubunun geçerli ve kabul edilebilir olması için, kulüp teminat mektubunun alınmasının davacıları mahkemeye teminat sunulması koşullarından daha ağır bir duruma sokmamış olması gerektiğini belirtmiştir⁵⁵. Bu nedenle mahkemeye teminat sunulması suretiyle fon tesis edildiğinde işletilecek faiz oranına, yaklaşık olarak yakın bir faiz oranının “kulüpten alınacak teminat mektubu uyarınca tesis edilecek fon tutarı” bakımından da geçerli olması gerektiği ifade edilmiştir⁵⁶.

Sonuç olarak Singapur Yüksek Mahkemesi, sınırlama fonu tesisinden “sonraki” dönem için sınırlama fonu tutarına uygulanacak faiz oranının % 2,5 olmasına karar vermiştir⁵⁷. Böylelikle mahkemeye teminat ödenmesi durumunda işletilecek faiz oranına yakın bir oran belirlenmesinin hedeflendiği ve kulüp teminat mektubunun geçerli olduğu dönemde faiz oranının dalgalanmasının da engellenmeye çalışıldığı belirtilmiştir⁵⁸.

B. Masraflar

Sınırlama fonu tesisine ilişkin usulün belirlenmesinden ve fonun tutarının oluşturulmasından kaynaklanan masrafların hangi tarafa ait olduğu, emsal bazı kararlar ışığında Yüksek Mahkeme tarafından incelenmiştir⁵⁹. Bu doğrultuda, Yüksek Mahkemenin takdir yetkisi saklı tutulmak koşuluyla⁶⁰ bazı ilkeler belirlenmiştir:

İlk olarak Sözleşme uyarınca ispat yükümlülüğünün bulunduğu hususlara ilişkin olarak donatanın, davalıların masraflarını ödemesi gerektiği belirtilmiştir⁶¹. Bu durum Sözleşme m. 1, 2, 3, 6, 7 hükümleri bakımından

⁵² *As Fortuna* par.14 ve 15.

⁵³ *As Fortuna* par. 6.

⁵⁴ *As Fortuna* par. 16.

⁵⁵ *As Fortuna* par. 18.

⁵⁶ *As Fortuna* par. 18.

⁵⁷ *As Fortuna* par. 22.

⁵⁸ *As Fortuna* par. 22.

⁵⁹ *As Fortuna* par. 29-35.

⁶⁰ *As Fortuna* par. 36 (d).

⁶¹ *As Fortuna* par. 36 (a).

geçerlidir⁶². Örneğin sorumluluğunu sınırlama hakkına ilişkin yapılan masrafları, donatan karşılması gerekir. Kulüpten alınacak bir teminat mektubuyla sınırlama fonu tesisi durumunda bu husus geçerli olup, anılan mektubun uygun ve geçerli olmasının da gerekli olduğu ifade edilmiştir⁶³.

İkinci olarak, ispat yükünün donatana ait olduğu durumlarda (Sözleşme m. 4 uyarınca donatanın sorumluluğunu sınırlandırma hakkını kaybettiğine ilişkin hususlar) davalıların donatanın sorumluluğunu sınırlama hakkının olup olmadığı konusunda değerlendirme ihtiyacı olacağından, gereken bilgilerin edinilmesi için masraf yapılması durumunda, tarafların her birinin kendi taleplerine ilişkin masraflardan sorumlu olacağı sonucuna varılmıştır⁶⁴.

Yukarıdaki ilkelerin uyuşmazlığa uygulanmasıyla, Sözleşme m. 1, 2, 3 uyarınca sınırlı sorumluluk fonunun tesisine; sınırlama fon tutarının hesaplanmasına ve taslak kulüp teminat mektubunun uygun ve geçerli olup olmadığı değerlendirilmesinden kaynaklanacak masrafları davacıların ödemekle yükümlü olduğuna hükmedilmiştir⁶⁵. Ayrıca donatanın sorumluluğunu sınırlandırma hakkının kaybı hükmünün uygulanabilir olup olmadığına dair bir inceleme yapılması gerektiği takdirde (Sözleşme m. 4), her tarafın bu husustan kaynaklanan masrafları kendisinin karşılması gerekeceği belirtilmiştir⁶⁶.

V. Değerlendirmemiz

Yukarıda açıklandığı gibi, tesis edilecek fon tutarına faiz de dâhil edilmiştir (Sözleşme m. 11 f. 1 c. 2). Anılan faiz, “sorumluluğun doğumuna yol açan olay gününden fonun tesisi tarihine kadar işlemiş” olmalıdır. Ancak anılan sürede işleyecek faizin “oranına” ilişkin Sözleşmede bir boşluk bulunmaktadır. Ayrıca, fonun tesis edilmesinden paylaşılmasına kadar geçen sürede fon tutarına işletilecek faize ilişkin bir düzenleme de Sözleşmede yer almamaktadır. Türk hukukunda ise sınırlandırma fonunun tesisinden “sonraki” dönem için, fon tutarına faiz işletilmesinin mümkün kılınması (TTK m. 1347 f. 2), Sözleşmede yer almayan, önemli bir düzenlemedir. Sınırlama fonu tesisinde uygulanacak faiz “oranına” ilişkin özel bir düzenleme ise hem Sözleşmede hem de TTK’da bulunmamaktadır.

⁶² *As Fortuna* par. 36 (a).

⁶³ *As Fortuna* par. 36 (a).

⁶⁴ *As Fortuna* par. 36 (b).

⁶⁵ *As Fortuna* par. 37.

⁶⁶ *As Fortuna* par. 37.

Singapur Yüksek Mahkemesi *As Fortuna* kararında, fon tesisinden önce alacaklara uygulanacak faiz oranı ile fon tesis edildikten sonra fon tutarına uygulanacak faiz oranını birbirinden ayırmıştır⁶⁷. Mahkemenin bu kararı, sınırlı sorumluluk fonunun tesisinden “sonra” uygulanacak faiz oranı bakımından bir boşluğu doldurmuştur⁶⁸. Karar, bu konuda herhangi bir düzenlemesi mevcut olmayan âkit devletler bakımından örnek alınabilecek niteliktedir⁶⁹. Bu devletlerin mahkemeleri, Singapur hukuku uyarınca verilen bu karardaki gibi, sınırlama fonunun tesisine özel bir faiz oranı belirleyebilirler.

Fon tesisinin oluşturulmasından paylaştırılmasına kadar geçen sürenin uzaması durumunda fon tutarına “makul” bir faiz oranının işletilmesi alacaklıyı ve borçluyu koruyacaktır. Türk hukukunda deniz alacaklarına karşı sorumluluğun sınırlandırılmasına ilişkin TTK’da yer alan tamamlayıcı hükümler arasında faiz oranına ilişkin özel bir düzenleme yer almadığından, aksi yönde bir düzenleme yapıncaya kadar Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun’un m. 4/a hükmü uygulanacaktır. Hükümde öngörülen faiz oranının sınırlı sorumluluk fonu tutarına uygulanması bakımından makul bir oran olup olmadığı tartışmaya açıktır.

Singapur mahkemesi kararının masraflara ilişkin sonuçlarına göre ise özellikle sınırlı sorumluluk fonunun tesisinden ve sınırlama fon tutarının hesaplanmasından kaynaklanacak masrafları ödemekle yükümlü olan tarafın sınırlama fonu tesisini talep eden olduğu sonucuna varılmıştır. Türk hukukunda ise sınırlama fonu dışında tutulan yargılama ve takip giderleri bakımından davalı ve takip borçlusu sorumlu tutulmuştur (TTK m. 1349).

Sonuç olarak Türk hukukunda her ne kadar TTK’da Sözleşmeyi tamamlayıcı hükümlere yer verilmişse de, fon tesisinin yaygınlaşması için

⁶⁷ *As Fortuna* par. 15 ve 22.

⁶⁸ WILLIAMS Richard, “Gaps in the Limitation Regime”, 06.05.2020, https://iistl.blog/2020/05/06/gaps-in-the-limitation-regime/#_ftn2 (Erişim Tarihi: 29.05.2020).

⁶⁹ Bu konuda bir düzenleme yapmış devletlere örnek olarak, Birleşik Krallık hukukunda Sözleşmeden kaynaklanan faiz oranıyla ilgili olarak 2004 tarihli Denizcilik Kanunu Talimatı (*Merchant Shipping (Liability of Shipowners and Others (New Rate of Interest) Order 2004*) m. 2 uygulanır. Düzenleme şu şekildedir: “*In this Order “the prescribed rate” means one per cent more than the base rate quoted from time to time by the Bank of England or the rate of interest set by any body which may supersede it and where there is more than one such rate, the lowest of them*” (Bu talimat uyarınca “belirlenen oran”, İngiliz Merkez Bankası tarafından verilen baz orandan %1 daha fazla veya onun yerini alabilecek herhangi bir yetkili merci tarafından belirlenecek faiz oranı ve birden fazla oranın söz konusu olması durumunda aralarındaki en düşük orandır).

ayrıntılı bir “Fon Tesisi Uygulama Kanunu”nun hazırlanmasına ve yürürlüğe girmesine ihtiyaç bulunmaktadır⁷⁰.

KAYNAKÇA

Kitap ve Makaleler

- ATAERGİN, Vehbi Selim, “First Turkish limitation fund court decision: intent or no intent”, **Lloyd’s Shipping and Trade Law**, 31.08.2014, 14 (6), 2014, ss. 1-3.
- ATAMER, Kerim, **Deniz Ticareti Hukuku**, Cilt 1, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.
- ATAMER, Kerim, “Limitation of Shipowner’s Liability (LLMC, CLC, FUND)”, Chapter 5, (yazarlar: ATAMER, Kerim/DAMAR, Duygu/ERÇİN, Feyzi/vd.), **Transport Law in Turkey**, 2. Bası, Wolters Kluwer, 2016, ss. 117-136.
- ATAMER, Kerim, “Yargıtay Kararları Işığında Deniz Ticareti ve Deniz Sigortası Hukukunda Güncel Sorunlar ve Gelişmeler”, **Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XXIII**, 12.06.2009, BTHAE, Ankara, 2009, ss. 165-274.
- ATAMER, Kerim, “1976 Sınırlı Sorumluluk ve 1992 Petrol Kirliliği Sözleşmelerinin Tatbikatına Dair Yasal Düzenleme Taslağı ve Gerekçesi”, **Bilgi Toplumunda Hukuk – Prof. Dr. Ünal Tekinalp’e Armağan**, Cilt 1, İstanbul, 2003, s. 849-905 (Anlış: “Sınırlı Sorumluluk”).
- ATAMER, Kerim/Süzel, Cüneyt, “Sorumluluğun Sınırlandırılması”, **Yeni Deniz Ticaret Hukuku’nun Kaynakları**, Cilt 1: Milletlerarası Sözleşmeler ve Açıklamalı Çevirileri – Bibliografya – Mahkeme Kararları, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2013, ss. 447-522.
- CAN, Mertol, “Donatanın Sorumluluğı Bakımından 19 Kasım 1976 Tarihli Deniz Alacaklarından Doğan Sorumluluğun Sınırlandırılmasına İlişkin Londra Konvansiyonu’nun Yürürlüğe Girip Girmediği Meselesi”, **Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XVII**, Ankara, BTHAE, 2000, ss. 191-218.
- COŞKUNSU, Çağlar, “A New Port of Refuge for the Limitation of Liability: Turkey”, **Shipping & Transport International**, 10 (1), 2014, ss. 20-22.

⁷⁰ Türk hukukunda ayrı bir “Fon Tesisi ve Paylaştırma Usulü Kanunu” çıkarılması gerektiğı yönünde bkz. KENDER Rayegân, “Deniz Ticareti Hukukunda Donatanın Sınırlı Sorumluluğı (TTK Tasarısındaki Hükümlerin Değerlendirilmesiyle)”, **Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 2, Sayı 2, 2005, s. 138. Ayrıca bkz. ATAMER, **Sınırlı Sorumluluk**, s. 855-856.

- ÇAĞA, Tahir, “Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlanması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşme”, **İÜHFMD**, C. XLII, S. 1-4, 1976, ss. 117-133.
- ÇETİNGİL, Ergon/KENDER, Rayegân/ÜNAN, Samim/YAZICIOĞLU, Emine: “TTK Tasarısının Deniz Ticareti Başlıklı 5. Kitabında Yer Alan Hükümler”, **Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Hakkında Değerlendirmeler Deniz Hukuku Dergisi Özel Sayı**, Ocak 2006, ss. 1-295.
- DEĞİRMENCİ, Nil Kula, **Türk Hukukunda Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğu Sınırlama Fonu**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2015.
- GÜNAY, Barış, “1976 Tarihli Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğun Sınırlanması Hakkındaki Sözleşmede Fon Kurulması ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu”, **BATİDER**, 2011, Cilt: 27, Sayı: 4, ss. 51-68.
- GRIGGS, Patrick/WILLIAMS, Richard/FARR, Jeremy, PATRICK Griggs/Richard Williams/Jeremy, Farr, 4. Bası, Chapter 3, “The Limitation Convention and its 1996 Protocol”, **Limitation of Liability for Maritime Claims**, Informa Law, 2005.
- İLGİN, Sezer, “LLMC (Deniz Alacaklarına Karşı Sorumlulukların Sınırlandırılmasına İlişkin Sözleşme) Hakkında”, **Deniz Hukuku Dergisi**, Yıl: 3, Sayı: 1-2, 1998, ss. 67-68.
- KENDER, Rayegân, “Deniz Ticareti Hukukunda Donatanın Sınırlı Sorumluluğu (TTK Tasarısındaki Hükümlerin Değerlendirilmesiyle)”, **Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 2, Sayı 2, 2005, ss. 115-138.
- KENDER, Rayegân, “Türk ve Alman Hukuk Sisteminde Donatanın Sınırlı Sorumluluğa Tâbi Borçlarında Temerrüt ve Dava Faizi”, **İstanbul Barosu Dergisi**, Cilt 47, Sayı: 11-12, 1973, ss. 1178-1189.
- SÖZER, Bülent, **Deniz Ticareti Hukuku Cilt I**, Giriş-Gemi-Donatan ve Navlun Sözleşmeleri, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2019.
- SÖZER, Bülent, “Deniz Alacaklarına Karşı Sorumluluğun Sınırlandırılması Hakkında 1976 Konvansiyonu Eki İle 1996 Protokolü’nün Türk Hukukunda Uygulanma Kabiliyeti ve Türk Ticaret Kanunu’na Göre Donatanın Sorumluluğunun Sınırlandırılması”, **Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu XXIX**, 25.12.2015, ss. 123-152.
- ÜNAN, Samim, “Üç Güncel Deniz Hukuku Sorunu: 1976 Sorumluluğu Sınırlama Sözleşmesinin Uygulama Alanı ve Sorumluluğu Sınırlama Fonunun Nasıl Kurulacağı, Tazminatın Hangi Para Üzerinden Karara Bağlanacağı, Donatanın Karar Verdiği Kurtarma Yardımının Müşterek

Avaryaya Olup Olmayacağı”, Prof. Dr. Tahir Çağa’nın Anısına Armağan, Beta Yayınları, İstanbul, 2000, ss. 639-676.

YAZICIOĞLU, Emine, Kender/Çetingil, Deniz Ticareti Hukuku, 15. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2020.

Mahkeme Kararları

As Fortuna Opco BV and another v Sea Consortium Pte Ltd and Others [2020] SGHC 72 (Anılış: “As Fortuna”).

Pacific International Lines (Pte) Ltd and others v Govan Mani & Co Pty Ltd and others HC/ADM 17/2016 (28 March 2017).

Thoresen Shipping Singapore Pte Ltd and others v Global Symphony SA and others HC/ADM 46/2017 (25 July 2017).

Falcon Grace Pte Ltd and others v Vopak Terminals Singapore Pte Ltd and others HC/ADM 116/2017 (19 April 2018).

İnternet Kaynakları

Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşmeyi Tadil Eden 02.05.1996 tarihli Protokol’ün Tercümesi, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/03/20100313-1.html>, (Erişim Tarihi: 20.07.2020)

Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşme’nin Tercümesi, RG: 04.06.1980/17007 <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/17007.pdf> (Erişim Tarihi: 17.7.2010).

IMF websitesi,

<https://www.imf.org/en/About/Factsheets/Sheets/2016/08/01/14/51/Special-Drawing-Right-SDR> (Erişim Tarihi: 01.08.2020).

IMO websitesi,

<http://www.imo.org/en/MediaCentre/PressBriefings/Pages/24-LLMC-limits.aspx> (Erişim Tarihi: 23.07.2020).

KIM, Ruo Lin, “Singapore High Court clarifies applicable interest rate in LOU after constitution of limitation fund”, 10.06.2020, UK P&I Club Legal Update, <https://www.ukpandi.com/knowledge-publications/publications/article/legal-update-singapore-high-court-clarifies-applicable-interest-rate-in-lou-after-constitution-of-limitation-fund-152506/> (Erişim Tarihi: 21.07.2020) (Anılış: “UK P&I Makale”)

WILLIAMS, Richard, “Gaps in the Limitation Regime”, 06.05.2020, https://iistl.blog/2020/05/06/gaps-in-the-limitation-regime/#_ftn2 (Erişim Tarihi: 29.05.2020).